

EUROPOS KOMISIJA

RYŠIŲ TINKLŲ, TURINIO IR TECHNOLOGIJŲ GENERALINIS DIREKTORATAS
SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS GENERALINIS DIREKTORATAS
VIDAUS RINKOS, PRAMONĖS, VERSLUMO IR MVĮ GENERALINIS DIREKTORATAS

Briuselis, 2020 m. birželio 25 d.

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ PASIBAIGIMO SRITIES ES TAISYKLĖS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiąja šalimi¹. Susitarime dėl išstojimo² nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d.³ Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma visa ES teisė⁴.

Pereinamuoju laikotarpiu Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė derės dėl susitarimo dėl naujos partnerystės, kuriuo visų pirma numatoma laisvosios prekybos erdvė. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie, kiek tai susiję su patekimo į rinką sąlygomis, labai skirtųsi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje⁵, ES muitų sąjungoje ir PVM bei akcizų srityje.

Be to, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi ES teisės įgyvendinimo ir taikymo ES valstybėse narėse srityje.

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį, kuri susiklostys pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (A dalis). Šiame pranešime taip pat paaiškinamos tam tikros atitinkamos Susitarimo dėl išstojimo nuostatos dėl atsiskyrimo (B dalis).

Rekomendacijos suinteresuotiesiems subjektams

¹ Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra ES valstybė narė.

² Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

³ Iki 2020 m. liepos 1 d. pereinamasis laikotarpis gali būti vieną kartą pratęstas ne ilgiau kaip 1 arba 2 metams (Susitarimo dėl išstojimo 132 straipsnio 1 dalis). Kol kas Jungtinės Karalystės vyriausybė yra atmetusi galimybę pratęsti tą laikotarpį.

⁴ Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.

⁵ Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas, kilmės šalies principas ir suderinimas. Laisvosios prekybos susitarimu taip pat nepanaikinami muitinės formalumai ir tikrinimas, be kita ko, susiję su prekių kilme ir jų sąnaudomis, taip pat importo ir eksporto draudimai ir apribojimai.

Suinteresuotiesiems subjektams visų pirma rekomenduojama remiantis šiuo pranešimu įvertinti pereinamojo laikotarpio pabaigos pasekmes.

Pastaba

Šiame pranešime neaptariamos ES taisyklės dėl:

- konkrečių intelektinės nuosavybės teisių, tokių kaip autorių teisės, geografinės nuorodos, augalų veislių teisinė apsauga, prekių ženklai ir dizainas;
- papildomos apsaugos liudijimų;
- muitinės atliekamo intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimo;
- lygiagrečios prekybos reguliavimo aspektų, numatytų, pavyzdžiui, augalų apsaugos produktus, biocidinius produktus ir vaistus reglamentuojančiuose ES teisės aktuose.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose⁶.

A. TEISINĖ PADĖTIS, KURI SUSIKLOSTYS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinei Karalystei⁷ nebebus taikoma ES teisė, kuria nustatomas intelektinės nuosavybės teisių pasibaigimas^{8 9}. Pagrindinės to pasekmės nurodomos toliau.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_it

⁷ Nors Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos numatyta, kad Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje taikomos tam tikros ES *acquis* taisyklės dėl prekių, jame **neumatytas** intelektinės nuosavybės teisių pasibaigimas ES tais atvejais, kai prekė buvo teisėtai pateikta Šiaurės Airijos rinkai.

⁸ Intelektinės nuosavybės teisių pasibaigimo srities ES taisyklės daugiausia yra Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos, aiškinančios SESV 34 straipsnį dėl kiekybiniam apribojimams tarp valstybių narių lygiaverčio poveikio priemonių, rezultatas. Teisingumo Teismas visuomet aiškino Sutartį taip, kad intelektinės nuosavybės teisėmis suteikiamos teisės pasibaigia bendrojoje rinkoje (teisių turėtojui arba su jo sutikimu) pateikus atitinkamas prekes rinkai Europos Sąjungoje. Žr., pavyzdžiui, bylas *Centrafarm* ir *Adriaan de Peijper* prieš *Sterling Drug Inc* (C-15/74), *Merck and Co Inc.* prieš *Stephar BV* ir *Petrus Stephanus Exler* (C-187/80).

Į šią Teismo praktiką atsižvelgta keliuose intelektinės nuosavybės teisei skirtuose ES teisės aktuose: 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 154, 2017 6 16, p. 1) 15 straipsnyje (ES prekių ženklo suteikiamų teisių pasibaigimas); 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (OL L 336, 2015 12 23, p. 1) 15 straipsnyje (Prekių ženklo suteikiamų teisių pasibaigimas); 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino (OL L 3, 2002 1 5, p. 1) 21 straipsnyje (Teisių pasibaigimas); Direktyvos 98/71/EB 15 straipsnyje (Teisių pasibaigimas); 1994 m. liepos 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje (OL L 227, 1994 9 1, p. 1) 16 straipsnyje (Augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje nesuteikimas); 2001 m.

Pagal ES teisę teisėtai (t. y. teisių turėtojui ar su jo sutikimu) pateikus intelektualinės nuosavybės teise apsaugotą prekę Europos Sąjungos rinkai¹⁰, ta intelektualinės nuosavybės teise suteiktos teisės, susijusios su komerciniu prekės naudojimu, pasibaigia. Tokiu atveju teisių turėtojas nebegali remtis ta intelektualinės nuosavybės teise, kad neleistų trečiosioms šalims prekės toliau perparduoti, nuomoti, skolinti arba kitaip panaudoti komercinėms reikmėms.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui intelektualinės nuosavybės teisė Europos Sąjungoje nesibaigia, jei tos intelektualinės nuosavybės teisės saugoma prekė buvo teisėtai pateikta Jungtinės Karalystės rinkai¹¹.

Tai reiškia, kad teisių turėtojas arba jo sutikimą turintis asmuo gali, be kita ko, paprieštarauti tam, kad trečiosios šalys importuotų tokią prekę į Europos Sąjungą arba kad tokia prekė būtų pateikta Europos Sąjungos rinkai, joje perparduodama arba kitaip naudojama komercinėms reikmėms, jei toks importas arba naudojimas komercinėms reikmėms būtų atitinkamos intelektualinės nuosavybės teisės pažeidimas.

ES taisyklėse dėl intelektualinės nuosavybės teisių laikymosi užtikrinimo civilinėse bylose¹² visų pirma nustatoma, kad teisių turėtojas (arba kitas įgaliotas asmuo) gali imtis veiksmų pareikšdamas ieškinį atitinkamoje teisminėje institucijoje prieš asmenis, kurie, kaip įtariama, pažeidžia atitinkamą intelektualinės nuosavybės teisę.

B. ATITINKAMOS SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATOS DĖL ATSISKYRIMO

Susitarimo dėl išstojimo 61 straipsnyje nustatyta, kad iki pereinamojo laikotarpio pabaigos ES teisėje nustatytais sąlygomis tiek Europos Sąjungoje, tiek Jungtinėje

gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001 6 22, p. 10) 4 straipsnyje (Platinimo teisė); Direktyvos 2009/24 dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos 4 straipsnyje (Apribojimai), OL L 111, 2009 5 5, p. 16; 1986 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyvos dėl puslaidininkinių įtaisų topografijų teisinės apsaugos (OL L 24, 1987 1 27, p. 36) 5 straipsnio 5 dalyje.

Su patentais susijusi antrinė teisė (įskaitant taisykles dėl papildomos apsaugos liudijimų, kuriomis patentų apsauga taikoma ir vaistams bei augalų apsaugos produktams) neapima konkrečių intelektualinės nuosavybės teisių pasibaigimo taisyklių, bet taikomi bendrieji Teisingumo Teismo praktikoje patvirtinti principai. Tie patys principai taip pat būtų taikomi naudingiesiems modeliams (jei jie yra saugomi kaip intelektualinės nuosavybės teisė pagal nacionalinę arba ES teisę) ir prekybiniams pavadinimams (jei jie yra saugomi kaip išimtinė intelektualinės nuosavybės teisė pagal nacionalinę arba ES teisę).

⁹ Šiame pranešime neaptariamos geografinės nuorodos.

¹⁰ Toliau nurodytų teisių atveju kriterijus šiek tiek skiriasi:

augalų veislių teisinė apsauga Bendrijoje – prekių perleidimas kitiems Europos Sąjungoje;

autorių teisės (platinimo teisės) – pardavimas pirmą kartą arba kitoks nuosavybės perleidimas Europos Sąjungoje.

¹¹ Arba atitinkamais atvejais perleista arba parduota pirmą kartą arba jei buvo kitaip perleista jos nuosavybė.

¹² 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/48/EB dėl intelektualinės nuosavybės teisių gynimo (klaidų ištaisymas) (OL L 195, 2004 6 2, p. 16).

Karalystėje pasibaigusios intelektinės nuosavybės teisės išlieka pasibaigusios tiek Europos Sąjungoje, tiek Jungtinėje Karalystėje.

ES taisyklėms dėl intelektinės nuosavybės teisių (https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property_en), autorių teisių (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/copyright>) ir augalų veislių teisinės apsaugos (https://ec.europa.eu/food/plant/plant_property_rights_en) skirtose Komisijos svetainėse pateikiama bendra informacija apie intelektinės nuosavybės teisėms taikomus Sąjungos teisės aktus. Prireikus šie tinklalapiai bus papildyti nauja informacija.

Europos Komisija

Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinis direktoratas

Sveikatos ir maisto saugos generalinis direktoratas

Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas